

Férfi nyári ingek Tropikál

készen és rendelésre
jól vehet cégünknel.

Pollák Testvéreknel.
Széchenyi-tér 17. Csekonics-utca 6.
Unió tag. Kalász tag.

Surányi-Unger professzor tanulmánya a magyar gazdasági életéről

Vitéz Surányi-Unger Tivadar dr., a szegedi egyetem kiváló tudóstanára, aki jelenleg mint a gazdaságtanulmányi osztály vezetője működik a miniszterelnökségen és akit az idén harmadszor hívott meg a losangelesi egyetem, hogy a világgazdaságról tartson előadásokat, rendkívül érdekes cikket írt „Magyar jólét az új Közép-Európában” címmel.

A tizenhat oldalas cikkben Surányi-Unger professzor részletesen foglalkozik mindazokkal az eseményekkel, amelyek 1938-ban és 39-ben fordulópontra jelentenek a magyar gazdasági jólét fejlődésében. Megállapítja, hogy ezeknek a kérdéseknek vizsgálata kényes feladat, mert helyes megítélésükhöz hiányzik a szükséges történelmi távlat és javarészt jelenleg még az érzelmileg aláfestett érdeklentétek erős pergőtüzében áll, tehát megítélésünkben fokozott gondossággal kell eljárni.

— Fogyasztási mérlegünk hosszabb lejáratu fejlődés szempontjából inkább kedvezőnek minősíthető, — állapítja meg. Kárpátjával olyan területeket kaptunk vissza, amelyek népességének szükségleti színvonala javarészt alacsonyabb a trianoni csonkaország lakosságának átlagos élet-színvonalánál. Az új zsidótörvény következtében is oly népességi csoportok szorulnak alacsonyabb életszínvonalra, amelyeknek fogyasztása az átlagosnál részben magasabb szinten állt. Ez a két tényező inkább arra alkalmas, hogy az ország átlagos fogyasztását alacsonyabb szintre hárítsa. Kiegészítő tényezőként a keresztény alkalmazottak emelkedő életszínvonalát hozza fel először Surányi-Unger Tivadar. A legfontosabb idevágó tétel mégis az, hogy az ötéves tervtől nekilendített nagyobb foglalkoztatottság alsóbb rétegeink szükségleti színvonalára kétségtelenül serkentő hatást gyakorol. Ha ez a hatás utóbb nyomtalanul szűnne meg, akkor az egész ötéves terv egyik legtokéletesebb célját tévesztelnék el.

A tartósabb következmények második csoportjaként a termelési hatásokkal foglalkozik a cikk. Megállapítja, hogy

területi gyarapodásunk utján igen sok fontos természeti erőt kaptunk.

Utál bányakincsekben és fában való gazdagodásunkra és megállapítja, hogy ez a körülmény fokozott jelentőséget kap annak következtében, hogy egyéb legújabb változások nyersanyagellátásunk szempontjából kevésbé mondhatók kedvezőeknek.

— Ismeretes — írja —, hogy Németország és részben Olaszország is általában mennyire szegények a legfontosabb nyersanyagok hosszú sorában. A tengelypolitikához való közeledésünk abban az irányban hat, hogy ezzel a két országgal való munkamegosztásunkat fokozzuk. Megfelelő arányban kell előbb-utóbb nyersanyag-gondjaikban is részesedni. Másszóval: amilyen mértékben emelkedne a tengelyhatalmakkal lebonyolított külforgalomunk viszonylagos súlya és amilyen mértékben csökkenne a nyersanyagokban gazdag egyéb országokkal lebonyolított kereskedelmünk, oly mértékben csak egyre nehezebben tudnánk az utóbbiakról nyersanyagokat vásárolni.

Csak röviden utalunk azokra a devizapolitikai nehézségekre, amelyekkel ezen a részen előrelátólag hosszabb lejártra is számolnunk kell. Nyilvánvaló tehát, hogy nyersanyaggyártásunknak megfelelő hosszabb lejártra beállított erőfeszítéseket kell tennie, amelyeknek főleg az észszerűsítés (racionalizálás) vonalán kell mozogni. Műanyag, póttanyag és hulladékgyártásunk kiépítése is sokat javíthat nyersanyagmérlegünkön. Erre annál inkább rászorulunk, mert a tengelyhatalmakhoz való közeledésünk bőven lerontja azokat az előnyöket, amelyeket területi

gyarapodásunk a nyersanyagok vonatkozásában hozott.

— Különleges természetűek azok a hatások — folytatja a cikk —, amelyek a munkapiacunkon az új zsidótörvény nyomában várhatók. Az a negyven-ötvenezer zsidónak tekinthető alkalmazott, aki ipari, kereskedelmi és hitelintézeti munkahelyéről kiszorult, csak tetemes erőfeszítések árán lesz pótolható. A kiszorultak munkakinálata — a törvény rendelkezései folytán — a munkapiacra általában csak kevésbé lesz hatályos.

— Némi aggálllyal kell néznünk

tőkémerlegünk legújabb alakulását.

A visszacsatolt felvidéki területek egyes részei tőkében még szegényebbek, mint a trianoni csonkaország. E területek a közeljövőben kétségtelenül tetemes befektetésekre fognak szorulni. Idevágó igényeiket azonban egyelőre legfeljebb csak töredékesen tudjuk kielégíteni. Az ötéves terv beruházásai messzemenően lekötik az ország tőkéerejét.

— Veszélyek fenyegetik tőkészervezetűnk az új zsidótörvénnyel kapcsolatban is. Megállapítja, hogy az egyéni gyártulajdonba befektetett állótőkéből körülbelül 40—50 millió pengő tehető zsidónak tekinthető tulajdonosra és 40—45 millió pengő körülbelül az az összeg, amelyet az elbocsátott alkalmazottak felmondási időre szóló fizetés és végkielégítés címén kapnak.

— Tőkében szegény egész nemzetgazdaságunk egyensúlyát kedvezőtlenül érintené, ha ezek a részek átmenet nélkül hirtelen kerülnének forgalomba.

— Szorosan kapcsolatos az a kérdés is, hogy az új zsidótörvény miképpen érinti a negyedik termelési tényezőt, a magyar termelést irányító

vállalkozási eszmét. Nem kétséges, hogy átmenet nélküli személyi váltások ebben a vonatkozásban szintén tetemes rázkódtatásokkal járnának. A kérdés gyakorlati szakértői jól tudják, hogy még a legkeveset sikerü átkepzéssel is egynéhány hónapon, vgy pedig egy-két éven belül legfeljebb csak a vállalatok kereskedelmi irányításának al-sőbbrendű tevékenységei sajátíthatók el. A vezető vállalkozói működési körhöz, azaz a tulajdonképpeni vállalkozói eszme kifejtéséhez — adott egyéni tulajdonságokon kívül — többnyire hosszú évek szakmabeli tapasztalataira van szükség. Ezen az alapon kell arra törekednünk, hogy átmenet nélkül ne fosszuk meg magunkat a rendelkezésünkre álló vállalkozói eszme jelentékeny részeitől. Amennyire tehát az új zsidótörvény céljai és keretei megengedik, gyakorlatilag is lehetővé kell tennünk nemcsak az érintett tőkéknek, hanem az érintett vállalkozói tehetségeknek is termelésünkben való megtartását.

A cikk ezután a változásoknak átmeneti hatásaival foglalkozik. Mindenekelőtt megállapítja, hogy az a piacon fellépő vásárlóerő-többlet, amely az ötéves terv beruházásainak kapcsán nálunk mutatkozik, az általános elméleti várakozásoknál tetemesen kisebb. Ennek oka a világszer-te tapasztalható gazdasági hanyatlás, a zsidótörvény és egyéb bizonytalansági tényezők.

Ezután számadatokkal állapítja meg az ötéves terv következtében bekövetkező emelkedést. Cikke végén azokkal a kereskedelempolitikai lehetőségekkel foglalkozik, amelyek a bekövetkező változások után a magyar külkereskedelem részére nyíltak.

Angol és német nyári kert tanfolyamok

és magánórák felnőttek részére, valamint délelőtti angol és német ker-ti tanfolyamok gyermekek részére. Jelentkezés a DELMAGYAROR-SZÁG kiadó hivatalában.

SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTEKOK 1939

Julius	28	péntek:	Magyar Passió
	29	szombat	Bizánc
	30	vasárnap:	Az ember tragédiája
Augusztus	4	péntek:	Aida
	5	szombat,	Magyar Passió
	6	vasárnap:	Az ember tragédiája
	7	hétfő:	Zenekari hangverseny
	10	csütörtök:	Turandot
	11	péntek:	Bizánc
	12	szombat:	Az ember tragédiája
	13	vasárnap:	Aida
	14	hétfő:	Magyar Passió
	15	kedd (ünnap)	Turandot

Jegyárúsítás egész nap a

D e l m a g y a r o r s z á g

kiadóhivatalában Aradi-u. 8.

a Városi Színház nappali pénztárában és a Menetjegyirodában